

De rode lijst

Sytze Bottema

Welhaast onopgemerkt door Noord-Nederland is de Natuurbeschermingsraad opgeheven. Volijverig bezig de natuur in Nederland te verdedigen en de minister over van alles te adviseren, had zij zich zelf niet voldoende beschermd en kan zij van de rode lijst afgevoerd worden. Vanzelfsprekend zal er nu een Raad voor het Natuurbeheer ingesteld worden maar de heren in den Haag hebben ook nog wat anders te doen. Blijft de natuur nu onbeschermd en onbeheerd achter? In zekere zin wel! De minister, wiens enige band met de natuur een haas op de A 28 was waar zijn dienstauto ooit overheen reed, de minister moet natuurlijk passend geadviseerd worden. Maar de natuur blijft niet helemaal onbeschermd achter want wij hebben ook wetten waarin zoal het een en ander solide geregeld is.

Het is nacht en de Lada staat met een klap stil op de oprit van ons erf. 'Wat is er?' vraag ik Nicolien want ik wist niet dat onze auto zo snel stil kon staan. 'Er zit een wijngaardslak op het pad' zegt Nicolien. 'Kan de Lada daar niet overheen?' vraag ik verbaasd. Ze klimt uit de auto en zal de slak op zij zetten. 'Ho ho', grijp ik in, 'deze soort is beschermd en je mag hem onder geen voorwaarde in handen nemen, de wet is daar heel duidelijk in.' 'Wat moet ik dan?' zegt ze, 'Ik kan toch niet over hem heen rijden?' 'Daar voorziet de wet niet in', zeg ik, 'gas geven!' Uiteindelijk vinden we een mooie oplossing. Ik haal een fles whisky en een pak zoutjes uit huis. Anderhalf uur later is de slak van het pad afgekropen en kan de auto de resterende veertien meter naar de schuur rijden.

De parabel van de Lada en de wijngaardslak leert ons dat wettelijke bescherming alleen niet afdoende is om in leven te blijven en dat drank soms minder kapot maakt dan je lief is.

De overheid denkt langzamerhand een sluitend systeem van bescherming opgebouwd te hebben en de negotie heeft er allang wat op gevonden om dat systeem te omzeilen. In de toekomstige Flora- en Faunawet zijn de categorieën beschermden soorten maximaal uitgebreid. Zo is er een klein slakje bij dat tot nu toe slechts één keer in Nederland is aangetroffen in een kelder in Zeeland. Het moet een enorme stimulans voor het diertje zijn om te merken dat het zo'n officiële status heeft. Ik hoop ook voor het

slakje dat het niet alleen is.

Toch is het systeem niet waterdicht. Onze flora, die ons altijd minder roert dan de vogelen des velds, heeft op papier een groot aantal vertegenwoordigers die beschermd zijn. Merkwaaardig genoeg kun je ze in een voldoende uitgerust tuincentrum vaak kopen. Men is echter wel zo slim geweest de naamkaartjes aan te passen. Zo wordt de Grote Boterbloem, een beschermd soort van moeraslanden en petgaten, door het tuincentrum met de Latijnse naam *Ranunculus lingua* variëteit **grandiflora** aangeduid. Daaruit blijkt dat het in het geheel niet om de beschermde wilde plant gaat maar om een cultivar, een in de menselijke cultuur gewrochte plant die genetisch gemanipuleerd is. Dat de bloemen helemaal niet groter zijn dan die van de wilde verwant valt de argeloze koper niet op. Zo zijn er ook internationale afspraken op beschermingsgebied. Bepaalde soorten genieten in de aangesloten landen bescherming en mogen bijvoorbeeld niet verhandeld of gehouden worden. Een somber getinte taling van Nieuw Zeeland trekt de aandacht. Door mensen, ratten, honden, varkens en katten uitgeroeid in grote delen van zijn geboorteland en vooral van veel eilandjes vraagt deze soort om bescherming. Dat er in Den Haag en omstreken geen sterveling ook maar een flauwe notie heeft hoe het diertje er uit ziet is niet zo belangrijk. Als onze beambten van de AID die zo goed op de hoogte zijn met de diverse soorten zoutwatervis, de taling maar herkennen. Waarom herkennen, zo vraagt U zich af. Deze beambten moeten tegengaan dat U deze vogeltjes wederrechtelijk in Uw achtertuin houdt. Dat zou de soort kunnen schaden. Weliswaar heeft de Britse organisatie 'Ducks Unlimited' er 1500 van gefokt om los te laten, U mag ze toch niet bezitten. De werkelijke reden om de Nieuwzeelandse taling niet in Uw tuin te houden ligt evenwel ergens anders. Dit eendje heeft het allernaarste karaktertje dat U zich kunt voorstellen. Het brengt alle levende wezens binnen een straal van vijftig meter om en als dat karwei geklaard is beginnen de partners met elkaar ruzie te zoeken. Een medewerker van Peter Scott schrijft dat de rakkers zich aan zijn broek vast beten als hij in hun hok kwam om ze voeren. Daarom kunnen ze best op de lijst. Mocht U echter toch aanvechting krijgen om de New Zealand Brown Teal te gaan houden, doop hem dan *Anas aucklandica* forma **perestrolka**, een cultivar die niet onder de wetgeving valt. Nb